

VI SIKRER REN JORD OG RENT VAND

Hovedstadsregionen skal være en grøn og innovativ metropol med høj vækst og livskvalitet. Ren jord og rent vand er med til at skabe en grøn region med gode livsvilkår for borgerne. Vi tager vores ansvar for at rydde op efter tidligere tiders jordforureninger alvorligt. Derfor har vi med budgetforlig 2015 tilført ekstra 15 mio. kr. årligt til indsatsen på jordforureningsområdet.

Vi prioriterer beskyttelsen af vores fælles grundvandsressource højest. Det gør vi først og fremmest for at sikre, at vi også fremover kan bruge grundvandet i hovedstadsregionen til drikkevand uden at skulle rense det først. Vi har besluttet, at 80% af grundvandet skal sikres indenfor 10 år.

Samtidig prioriterer vi et sundt indeklima i boliger. Borgerne i hovedstadsregionen skal kunne bo i deres huse og lejligheder uden at deres sundhed bliver påvirket af jordforurening.

Indsatsen overfor jordforurening baseres på en kortlægning af forurenede grunde. Vi har allerede kortlagt forurenede grunde i store dele af regionen, og vi vil fortsætte kortlægningen i de resterende

områder. Kortlægningen sikrer det overblik, som er nødvendigt, for at vi kan prioritere oprydning af jordforurening på et velfunderet og oplyst grundlag.

Vi kan ikke løse opgaven alene. Vi har brug for samarbejde med bl.a. kommuner, vandforsyninger, universiteter og det private erhvervsliv for at opnå de bedste helheds løsninger og for at få udviklet nye metoder til undersøgelse og oprensning af forurenede jord. Herigenem skabes øget vækst og flere job i de brancher, der arbejder med grønne løsninger. Ren jord og rent vand går hånd i hånd med ønsket om at skabe vækst og udvikling i samspil med vores samarbejdspartnere. Jordforurening er et nationalt styrkeområde med stærke kompetencer både offentligt og privat. Derfor har vi besluttet at øge ressourcerne til udvikling og innovation af nye metoder og øge samarbejdet. Gode samarbejdspartner er vigtige for vores succes.

Sidst men ikke mindst vil vi øge servicen overfor borgerne. Borgerne i hovedstadsregionen skal altid kunne få relevante oplysninger om eventuel jordforurening på netop deres grund.

Sophie Hæstorp Andersen
Formand for Region Hovedstaden

Jordforureningsloven

Regionerne har en række myndighedsopgaver på jordforureningsområdet. Denne pjece beskriver, hvordan indsatsen overfor jordforurening prioriteres i hovedstadsregionen.

De politisk prioriterede indsatsområder i

Region Hovedstaden samt midler til opgaven i 2015:

- Hurtigere rent grundvand, 80-90 mio. kr.
- Fortsat kortlægning af forurenede grunde, 30-40 mio. kr.
- Indsats på boliggrunde, 5-10 mio. kr.
- Øget innovation og partnerskaber, ca. 8 mio. kr.
- Øget borgerservice og samarbejde, ca. 7 mio. kr.

HURTIGERE RENT GRUNDVAND

Regionernes opgave er at sikre grundvandet mod forurening fra forurenede grunde. Imidlertid er alle forureninger ikke lige farlige for grundvandet og dermed for indvindingen af drikkevand.

I hovedstadsregionen har vi besluttet at øge indsatsen, så vi sikrer 80 % af grundvandet på 10 år. Det betyder, at vi i de områder, hvor 80 % af drikkevandet indvindes, vil opspore og undersøge alle særligt forurenede grunde, og reducere forureningen tilstrækkeligt på 10 år. Når vi reducerer forureningen, betyder det, at Region Hovedstaden gennemfører en indsats overfor de forurenende stoffer, der i særlig grad truer grundvandet. Disse stoffer er typisk klorerede opløsningsmidler.

På Kort 1 på næste side viser den mørkerøde farve de områder, hvor Region Hovedstaden vil fokusere indsatsen mod jordforureninger med klorerede opløsningsmidler de kommende 10 år. I de mørkerøde områder indvindes 80 % af drikkevandet i regionen. Det er samtidig i disse områder, det vil være billigst at beskytte grundvandet.

I ganske særlige situationer, f.eks. med stor forurening meget tæt på drikkevandsboringer, vil Region Hovedstaden også gennemføre en indsats overfor andre stoffer end klorerede opløsningsmidler, der kan forurene grundvandet. Det kan for eksempel være forureninger med pesticider og forskellige benzinstoffer.

På en del af de forurenede grunde vil det være nødvendigt at gennemføre en oprensning, der indebærer en aktivitet på grunden ud over de 10 år, f.eks. fortsat oppumpning af forurenede grundvand.

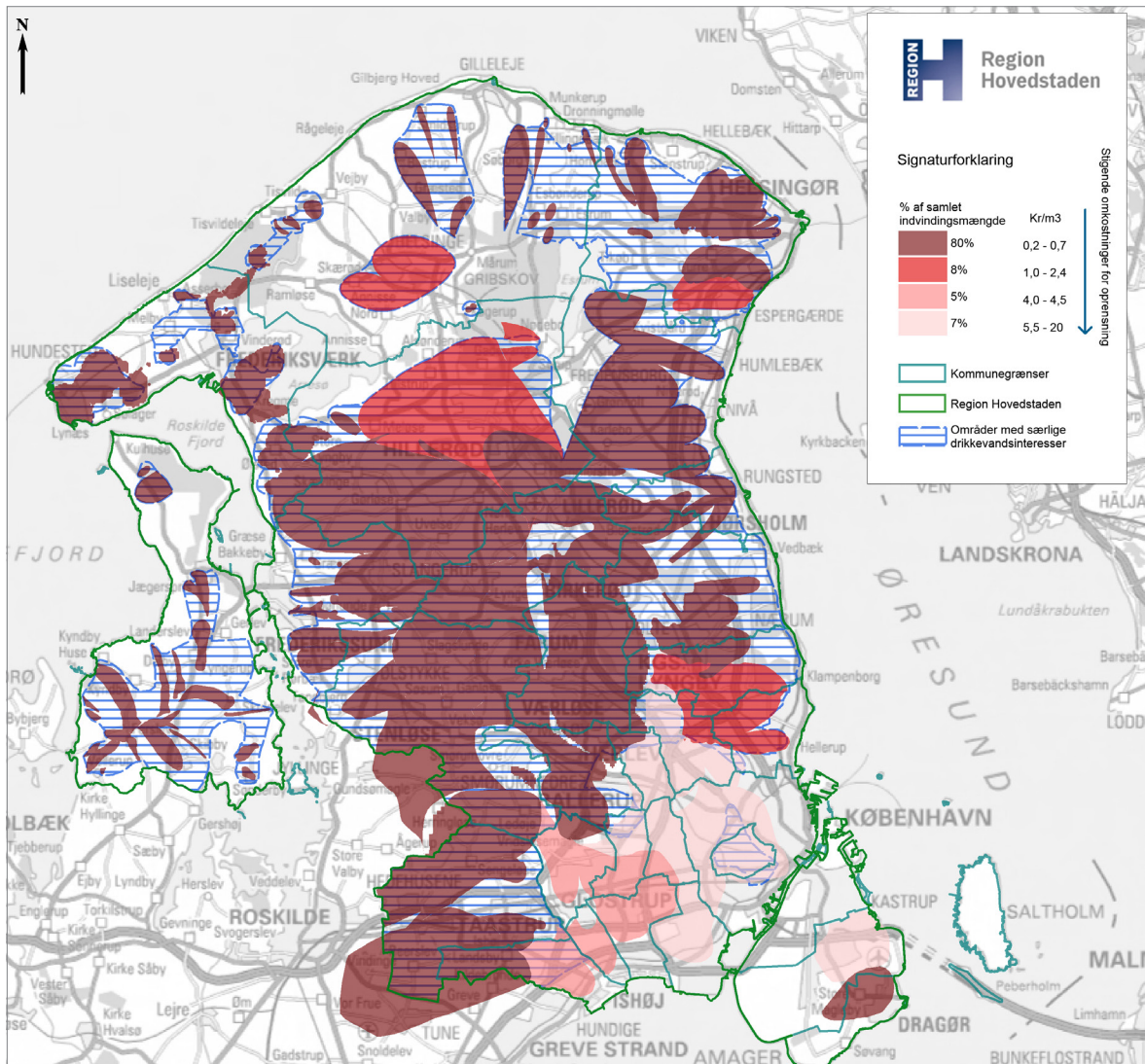
Indsats mod jordforurening

En indsats mod jordforurening dækker over mange forskellige aktiviteter. Indsatsen kan f.eks. være at grave forureningen væk, at opstille et teknisk anlæg, der sikrer grundvand eller indeklime mod forurening eller at overvåge forureningen, for at holde øje med, at den ikke spreder sig.

En indsats fjerner derfor ikke nødvendigvis al' jordforurening, men sikrer, at forureningen ikke udgør en risiko for menneskers sundhed eller det grundvand, der bruges til drikkevand.

Klorerede opløsningsmidler

Klorerede opløsningsmidler er typisk anvendt til rengøring af metaldele og tøjrensning. Stofferne spredes let i jord og grundvand. Selv små mængder af klorerede opløsningsmidler kan være årsag til massiv forurening i grundvandet. Klorerede opløsningsmidler kan også fordampe fra jorden og op i boliger og påvirke indeklimaet.

Kort 1: Region Hovedstadens omkostninger ved at sikre grundvandet mod jordforurening.

PRIORITERING AF GRUNDVANDSINDSATSEN

1) Værdifulde grundvandsområder beskyttes først

Region Hovedstaden prioriterer grundvandsbeskyttelsen i værdifulde grundvandsområder højt.

Højeste prioritet i de næste 10 år er at sikre grundvandet i de områder, hvorfra 80 % af drikkevandet indvindes. Disse områder er angivet med mørkerød farve på Kort 1.

Region Hovedstaden prioriterer at færdiggøre indsatsen indenfor det enkelte indvindingsopland frem for at sprede indsatsen på mange indvindingsoplande. Områder med stor indvinding af drikkevand af god kvalitet og få forureninger prioriteres højere end områder med mindre indvinding af mindre god kvalitet og mange forureninger.

2) Der tages konkrete lokale hensyn

For at beskytte fremtidens vandforsyning vil der også kunne ske en indsats i de næsthøjest prioriterede områder. Disse områder er angivet med rød farve på Kort 1.

Det sker, hvis Region Hovedstaden vurderer, at forureningen på en konkret grund er stor, og forureningen ligger tæt på drikkevandsboringer.

Af samme årsag vil en indsats udenfor indvindingsoplande i områder med særlige drikkevandsinteresser kunne ske, hvis de lokale vandforsyninger og kommuner har planlagt at flytte vandboringer derud, fordi området har bedre beskyttet grundvand af god kvalitet og færre forurenede grunde. Områder med særlige drikkevandsinteresser er angivet med blå streger på Kort 1.

3) Eksisterende indsatser vil blive revurderet

Region Hovedstaden har i dag en række tekniske anlæg, som fjerner forurening. Regionen vil løbende optimere driften af disse anlæg. Uden for de højest- og næsthøjest prioriterede grundvandsområder vil en fortsat drift af anlæggene afhænge af en vurdering af omkostningerne og effekten af dem. Opretholdelse af driften på disse anlæg kan ske, hvis der påvises en væsentlig og blivende effekt på kvaliteten af grundvandet inden for en rimelig tidshorisont. Omkostningerne skal være proportionelle set i forhold til alternative metoder til at skaffe rent drikkevand til borgerne.

Værdifulde grundvandsområder

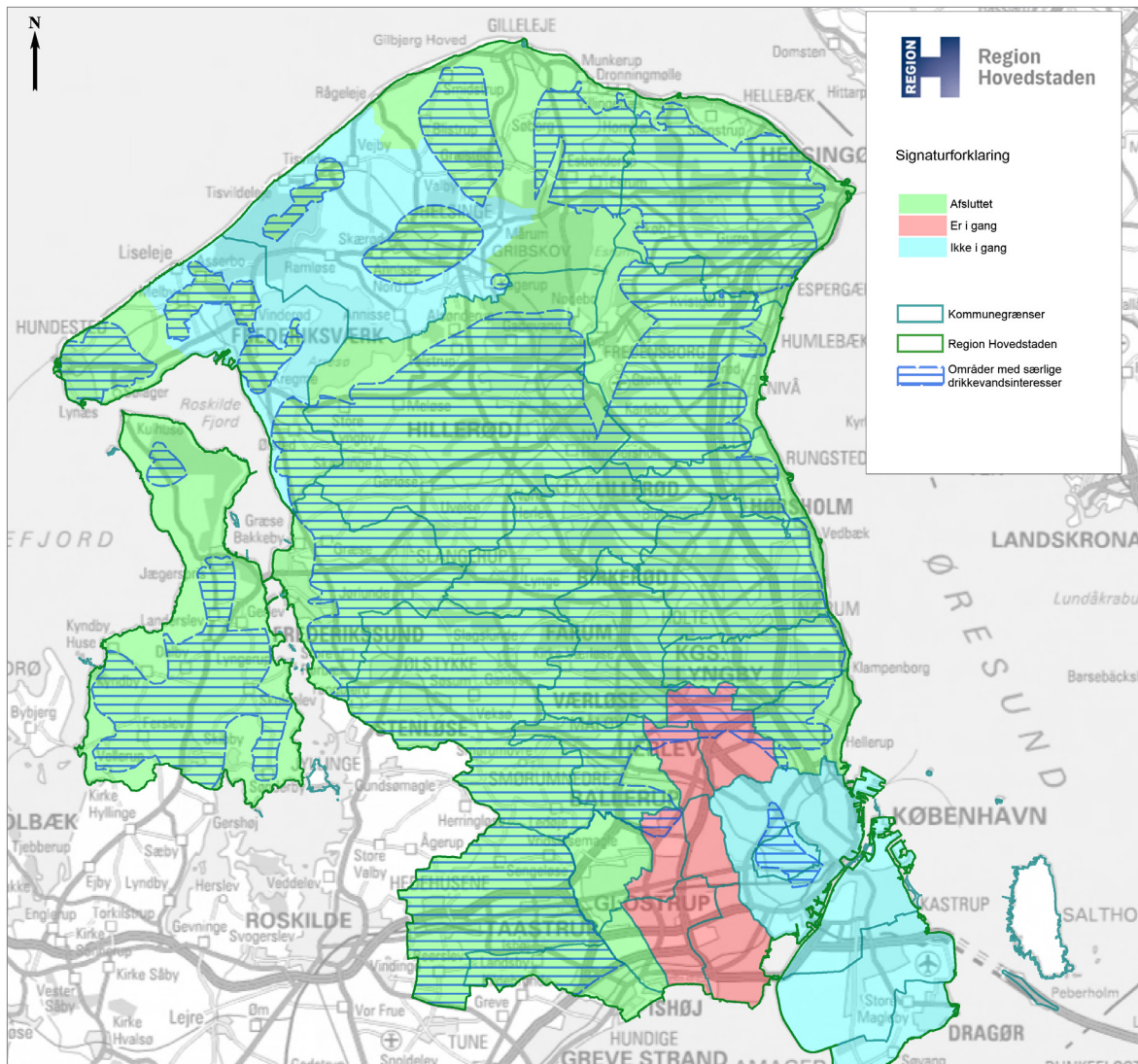
- områder med særlige drikkevandsinteresser samt
- indvindingsoplande udenfor områder med særlige drikkevandsinteresser.

Et indvindingsopland er det geografiske område, hvor en vandforsyning henter sit drikkevand.

I 2015 forventer Region Hovedstaden at bruger 80-90 mio.kr. på at beskytte grundvandet.

Indsatsen retter sig i 2015 specielt imod at

- sikre syv oplande til vandforsyninger,
- igangsætte 20-25 nye undersøgelser og 4-6 nye oprensninger,
- fortsætte 50 undersøgelser og 20 oprensninger,
- fortsætte drift og overvågning på regionens anlæg.

Kort 2: Kortlægningen af forurenedede grunde i Region Hovedstaden.

KORTLÆGNING SKABER OVERBLIK OVER FORURENEDE GRUNDE

I Region Hovedstaden har vi i dag kendskab til 6500 grunde, hvor jorden er forurenet eller kan være det. Og der dukker hele tiden nye forureninger op. Vi kortlægger de forurenede grunde for at holde styr på dem, så vi kan beskytte grundvandet og borgerne mod forureningerne. Hidtil er kortlægningen sket i de grønne områder på Kort 2.

Kortlægning

Region Hovedstaden fortsætter med at skabe overblik over forurenede grunde, så regionen har et godt grundlag for en optimal prioritering af en helhedsorienteret indsats. Samtidig gennemfører regionen undersøgelser på kortlagte boliggrunde inden for et år, når boligejere anmoder om det.

Region Hovedstaden kortlægger forurenede grunde i kommunerne på Vestegnen og i tilstødende kommuner udenfor København og Frederiksberg kommuner frem til og med 2017. Kortlægningen sker på baggrund af viden om brancher, der har benyttet forurenende stoffer eller på anden måde erfaringsmæssigt kan have forurenet jorden. Kortlægningen omfatter også indledende undersøgelser af de forureninger, som kan være kritiske overfor grundvandet.

Efter 2017 vil Region Hovedstaden fortsætte kortlægningen i endnu ikke kortlagte kommuner.

Kortlægningen sikrer, at regionen

- har det nødvendige overblik over truslerne fra jordforureninger,
- bedst muligt kan prioritere den offentlige indsats med undersøgelser og oprensninger, og dermed sikre, at den vigtigste indsats gennemføres først, og
- kan give den rigtige rådgivning til borgerne i forhold til jordforurening.

Forurenede brancher

Jordforurening stammer typisk fra virksomheder og industri, der gennem tiden har brugt mange kemikalier.

Den måde, stofferne har været håndteret på, er årsagen til, at jorden og grundvandet er forurenet mange steder. Utætte tanke eller ødelagte kloakledninger kan også være skyld i, at olie og kemikalier har forurenet jorden.

I 2015 forventer Region Hovedstaden at bruge 30-40 mio. kr. på kortlægning af jordforurening. Indsatsen retter sig i 2015 specielt imod at

- fortsætte kortlægningen i 6 kommuner,
- undersøge 115 grunde af hensyn til grundvandet,
- undersøge 60 boliggrunde,
- fortsætte kortlægningen af hensyn til overfladevand og natur.

JORDFORURENING PÅ BOLIGGRUNDE

I hovedstadsregionen er der også forurenede grunde dér, hvor borgerne bor. Vi ønsker, at borgerne skal kunne leve trygt uden risiko for gener fra jordforurening. Derfor gør Region Hovedstaden en indsats i boliger, hvor der er høj risiko for indeklimaet på grund af afdampning fra jordforurening. Klorerede opløsningsmidler og olie- og benzinstoffer er stoffer, der typisk kan udgøre en høj risiko for indeklimaet. Og vi giver råd om, hvordan borgerne bedst muligt kan beskytte sig mod den forurenede jord.

Vi prioriterer at beskytte indeklimaet i boliger højere end indsatsen mod jordforurening, som alene udgør en risiko ved kontakt med jorden. Det skyldes, at mennesker har sværere ved at undgå forurening, som påvirker indeklimaet end den forurening, som er et problem ved kontakt med jorden i en have. Kontakt med forurening i havejord kan i de fleste tilfælde undgås ved at følge nogle få råd. Problemer med forurening af indeklimaet skal derimod løses ved hjælp af tekniske tiltag, der ofte skal holdes i gang i mange år.

I 2015 forventer Region Hovedstaden at bruge 5-10 mio. kr. til indsatsen på boliggrunde.

Indsatsen retter sig i 2015 specielt mod at

- undersøge 10 grunde for indeklimarisiko,
- fortsætte oprensning på én grund og drift af oprensning på 23 grunde.

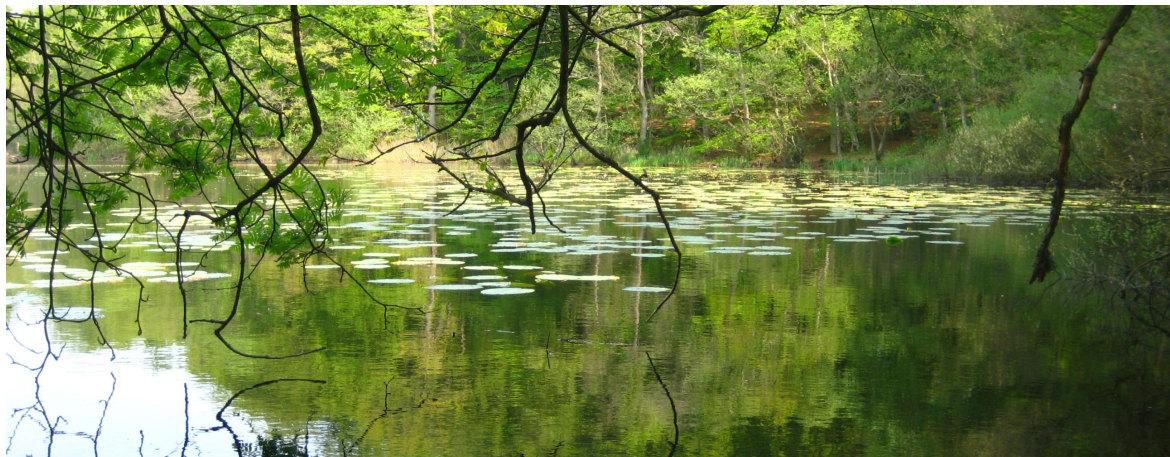

OVERFLADEVAND OG NATUR

Regionerne har ansvaret for at sikre overfladevand, f.eks. søer, vandløb og kystvande, og internationale naturbeskyttelsesområder mod påvirkning fra kortlagte forurenede grunde.

Rene søer, vandløb og ren natur er med til at gøre hovedstadsregionen til et attraktivt sted at bo. Vores arbejde med at sikre overfladevand og natur mod påvirkning fra kortlagte forurenede grunde er derfor vigtigt og understøtter visionen om en grøn metropol.

I perioden 2014-2018 vil Region Hovedstaden skabe overblik over, hvor mange af de kortlagte grunde, der kan true overfladevandet og naturen. Hvis der viser sig en akut trussel overfor overfladevand eller internationale naturbeskyttelsesområder, gennemfører vi en indsats på den forurenede grund.

INNOVATION OG GODE VÆKSTVILKÅR

Innovation og udvikling af nye metoder på både grundvands- og indeklimaområdet er afgørende for, at vi kan sikre den rette håndtering af udfordringerne på jordforeningsområdet. Specielt i forhold til påvirkning af indeklima i boliger er de metoder, vi har i dag, ikke tilstrækkelige til at kunne håndtere forurening optimalt.

Derfor vil vi øge innovation og udvikling af nye metoder. Region Hovedstaden beskriver rammerne for udfordringerne og løser dem i samarbejde med vores danske og internationale offentlige og private samarbejdspartnere. Region Hovedstaden prioriterer udvikling af billigere, hurtigere og mere klimavenlige metoder højt til gavn for både økonomi og mindre CO₂-udledning.

Vækst og internationalisering

Udviklingen af nye metoder betyder, at vores danske samarbejdspartnere har "up front" viden på mange områder og derfor mulighed for at øge deres vækst gennem salg til andre regioner og salg på udenlandske markeder.

Region Hovedstaden vurderer, at der bl.a. er et stort potentiale for danske firmaer på jordforeningsområdet i Kina. For at hjælpe danske firmaer har Region Hovedstaden derfor indgået et samarbejde med Jiangsu-provinsen i Kina. Samarbejdet sker dels direkte mellem hovedstadsregionen og Jiangsu-provinsen, dels gennem Danish Soil Partnership.

Innovationsgaragen

Region Hovedstaden driver en testgrund – innovationsgaragen - på en forurenede grund i Skovlunde. Her afprøver regionen nye metoder til oprensning af forurening i jord og grundvand. Innovationsgaragen indeholder også laboratorie- og mødefaciliteter og kan fungere som arbejdsplads for forskere, rådgivere, entreprenører og producenter. Innovationsgaragen giver dermed mulighed for at styrke vidensdeling på tværs af faggrænser.

Danish Soil Partnership

Danish Soil Partnership er et samarbejde mellem virksomheder i jordforureningsbranchen, universiteter, Danske Regioner og Miljøstyrelsen. Formålet er at fremme teknologiudvikling med et markedspotentiale, fremme udvikling af nye produkter og synliggøre danske løsninger i udlandet.

Eksempler på innovationsprojekter

- Udvikling af nye stoffer, som kan nedbryde klorerede opløsningsmidler i jorden, uden at jorden skal graves væk.
- Udvikling af nye metoder til at spore klorerede opløsningsmidler i grundvand og indeklima.

I 2015 forventer Region Hovedstaden at bruge ca. 8 mio. kr. på innovation af nye løsninger.

Det drejer sig i 2015 blandt andet om

- 15 innovationsprojekter
- 2-3 udviklingsseminarer og
- oplæg på 10-15 internationale konferencer.

SAMARBEJDE OG SERVICE OVERFOR BORGERNE

I Region Hovedstaden har vi lang tradition for et bredt samarbejde med blandt andet kommunerne om helhedsløsninger på jordforureningsområdet til gavn for mere ren jord og rent vand.

Samarbejde

Region Hovedstaden vil øge samarbejdet med kommunerne om deres ønsker til rækkefølgen af kortlægning af forurenede grunde, f.eks. i forbindelse med byudvikling. Gennem vilkår til byggeri på forurenede grunde sikres boliger uden indeklimagener fra jordforurening.

Vi ønsker også at arbejde tættere sammen med vandforsyningerne og kommunerne om grundvandsbeskyttelse. Når Region Hovedstaden planlægger nye aktiviteter, f.eks. kortlægning i en kommune eller oprydning i et indvindingsopland, holder vi møde med kommunen og vandforsyningen, så deres ønsker til indsatsen kan tilgodeses bedst muligt.

Region Hovedstaden vil afsøge nye samarbejdsformer om helhedsløsninger på jordforureningsområdet. Hvor det er muligt, indgår vi i partnerskaber om de bedste løsninger på området.

Dialog med borgerne

Når Region Hovedstaden igangsætter konkrete aktiviteter i et større område, inviterer vi borgerne til møde, så de kan blive bedst muligt orienteret om den kommende indsats.

Vi ønsker, at borgerne skal opleve, at de får en hurtig afklaring af deres forurenings sag, da ventetid kan have stor betydning for handlemuligheder i forhold til f.eks. salg og byggeri. Derfor vil vi spørge berørte borgere om, hvad Region Hovedstaden gør godt og hvad vi kan blive bedre til.

Selvbetjeningsløsninger

Hvert år modtager Region Hovedstaden ca. 28.000 henvendelser om jordforurening fra ejendomsmæglere, borgere, virksomheder m.v. For at øge servicen etablerer vi selvbetjeningsløsninger på regionens hjemmeside, så borgerne nemmest muligt kan få fat i de informationer om jordforurening, de måtte være interesseret i.

Information

Region Hovedstaden informerer om forurenede jord på regionens hjemmeside og udarbejder pjecer om bl.a. gode råd til borgere, der bor på en forurenede grund.

I 2015 forventer Region Hovedstaden at bruge ca. 7 mio. kr. på borgerservice, it-løsninger m.v. Der vil

- ske et øget samarbejde med de kommuner, hvor der sker kortlægning og byudvikling på forurenede grunde og
- ske et øget samarbejde med de vandforsyninger, hvor der sker en grundvandsindsats.
- offentliggøres jordforureningsdata for otte kommuner på nettet, så data for i alt 17 kommuner er offentliggjort.

VEJEN TIL REN JORD OG RENT VAND

I Region Hovedstaden kortlægger, undersøger og oprenser vi forurenede jord, for at beskytte det grundvand, der bruges til drikkevand og menneskers sundhed i boliger, børneinstitutioner og på offentlige legepladser. Vi sikrer også, at jordforurening ikke ødelægger søer, vandløb, havet og natur. Det er en stor og vigtig samfundsopgave, vi løser.

Region Hovedstaden har ikke ressourcer til at løse forureningsproblemerne på en gang. Derfor har vi i denne pjeces beskrevet, hvordan vi prioriterer indsatsen. Prioriteringerne understøtter grøn vækst og styrker vidensdeling og muligheden for dansk og internationalt samarbejde om forurenede jord. Region Hovedstadens arbejde på jordforureningsområdet er dermed en vigtig brik i at opnå målene om grøn vækst i vores regionale vækst- og udviklingsstrategi "Copenhagen – hele Danmarks hovedstad".

Du er velkommen til at kontakte os, hvis du ønsker yderligere oplysninger.

Region Hovedstaden
Center for Regional Udvikling
Kongens Vænge 2
3400 Hillerød

Telefon: 38 66 50 00
E-mail: miljoe@regionh.dk
www.regionh.dk